

Sommige waterschappen onderschatten meerwaarde met oog op de toekomst (KRW):

MILO-projecten met succes uitgevoerd

— Olav Lammers

Tijdens de conferentie Kwaliteit en Leefomgeving, vorig jaar mei, zijn twee nieuwe instrumenten voor de milieukwaliteit gepresenteerd: de Handreiking Milieukwaliteit in de Leefomgeving (MILO) en de Interimwet Stad & Milieubenadering. De waterschappen hebben het meest met MILO te maken omdat water daar op meerdere manieren onderdeel van uitmaakt. De handreiking is opgesteld door de Unie van Waterschappen in samenwerking met VNG, VROM en IPO en is bedoeld voor regionale en lokale overheden om gebiedsgericht invulling te geven aan het streven naar een hoge milieukwaliteit. Die milieukwaliteit moet worden vormgegeven in samenhang met de ruimtelijke, sociale en economische aspecten. Het kan daarbij gaan om het oplossen van bestaande knelpunten, het voorkomen van achteruitgang in de milieukwaliteit en het realiseren van een hogere kwaliteit van de milieuomgeving.

— Gemeenten en provincies zullen doorgaans initiatiefnemer zijn. In een vroege fase van een project worden belanghebbenden betrokken bij het vaststellen van de (milieu)kwaliteitsambitie. Waterschappen kunnen dan hun ambitie inbrengen t.a.v. de waterkwaliteit en de voorwaarden waaraan een gebied moet voldoen en daarmee bij voorbeeld ook indirect invloed uitoefenen op de aanpak van (water)vervuilingsbronnen waar de waterbeheerder doorgaans geen zeggenschap over heeft.

— Onder begeleiding van de VNG is het afgelopen jaar getracht MILO in te brengen in een aantal projecten met de bedoeling ervaringen op te doen, de onderlinge afstemming te verbeteren en de methodiek zodanig te optimaliseren dat het volgend jaar meer algemeen kan worden toegepast door gemeenten, provincies en waterschappen.

— Inmiddels heeft het MILO-projectbureau van de VNG een aardig overzicht gekregen over hoe MILO door de partijen is ontvangen en gebruikt. De resultaten zijn tot nu toe bevredigend en in sommige gevallen ook zeer goed (zie bijgaand artikel over De Blauwe Diamant). Toch zal nog heel wat moeten worden gedaan om de MILO-gedachte goed tussen de oren te krijgen. Vooral waterschappen lijken het belang van MILO te onderschatten. Daarom zal het projectbureau binnenkort op haar site een aantal voorbeeldprojecten zetten waar veel van kan worden geleerd. Ook worden diverse cursussen georganiseerd om de materie nog duidelijker neer te zetten en vooral ook om de betrokken partijen met elkaar in contact te brengen, want het succes van MILO valt en staat bij een goede samenwerking en afstemming tussen vooral gemeenten en waterschappen, het liefst in een zo vroeg mogelijk stadium.

— Er lopen in Nederland ruim 30 voorbeeldprojecten waaronder een twaalftal die al eerder zijn uitgevoerd en die een goed voorbeeld zijn van hoe de milieuprojecten

moeten worden aangepakt. Vooral bij die bestaande projecten wordt de MILO-methode in de praktijk getoetst, omdat daar de meeste procedures al doorlopen zijn.

— Maurice Hanegraaf, een van de medewerkers van het projectbureau van de VNG: 'Bij die voorbeeldprojecten is weliswaar niet precies volgens de MILO-methoden gewerkt, maar het gedachtengoed ervan is er wel in meegenomen. Daarbij kan het gaan om een compleet project, een ontwikkelingslocatie, of meer een beleidsplan. In het laatste geval gaat het om een milieugebiedsvisie voor de gehele gemeente. De gemeente denkt na over welke kwaliteiten zij binnen haar grenzen wil realiseren, wat de bestaande situatie is en waar de gewenste situatie niet overeenkomt met de bestaande situatie. Vervolgens wordt daar een actieplan op ingezet.'

— Het belang om in een vroeg stadium bij de voorbereiding van planprojecten alle factoren evengoed te onderzoeken bleek het afgelopen jaar wel toen de gemeente Amsterdam een viertal plannen voor de Raad van State zag sneuvelen, op vooral milieuaspecten!

— De MILO-methode moet er voor zorgen dat er vooral in het begin een goede risico-analyse wordt gemaakt.

— Bij zo goed als alle projecten is het de gemeente die de trekkersrol bekleedt.

Alleen daar waar water een belangrijke rol speelt, worden de waterschappen 'aange-takt'. Hanegraaf: 'Wellicht is dat een reden waarom sommige waterschappen zich minder actief en wat afwachtend opstellen, zoals wij dat hebben geconstateerd. Mogelijk ook dat de waterschappen onvoldoende in de gaten hebben welke meerwaarde de MILO-aanpak voor hen kan hebben en denkt men dat MILO overbodig is geworden omdat de Watertoets al wettelijk verankerd is in de ruimtelijke ordening. Maar in dat geval spreken we voornamelijk over het kwantiteitsaspect. MILO gaat echter om het vaststellen van gebiedstypes waarbinnen weer verschillende waterkwaliteiten te onderscheiden zijn. Daarmee loopt het vooruit op de Kaderrichtlijn en is het een uitstekend instrument om te kunnen voldoen aan de ambities die uit de KRW zullen voortvloeien. Ook gemeenten moeten gebiedsvisies voor

water opstellen. Wat dat betreft kunnen gemeenten en waterschappen daardoor één op één samenwerken en op die nieuwe ontwikkeling moeten wij allebei onze energie gaan richten. Voor beide partijen is dan sprake van een win-win situatie. '

— Hanegraaf verwijst in dit verband naar het project De Blauwe Diamant in Leeuwarden, en ook naar de gebiedsvisie die Hunze en Aa's in samenwerking met een aantal gemeenten heeft opgesteld voor het behoud van de milieukwaliteit in het landelijk gebied. Beide projecten verschijnen binnenkort als voorbeeld op de site van de VNG. Bovendien worden binnenkort waterschappen actief benaderd om deel te nemen aan de cursus Gebiedsgericht Milieubeleid die het projectbureau heeft ontwikkeld en aan zo'n 300 gemeenten wordt aangeboden. Hanegraaf: 'Het gaat erom dat gemeenten,

ruimtelijke ordenaars, verkeerskundigen en waterschappen gezamenlijk leren hoe zij naar de plannen moeten kijken en hoe adequaat kan worden samengewerkt. Bijkomend effect kan zijn dat men elkaar leert kennen en er netwerken ontstaan die de invoering en toepassing van MILO bespoedigen. Bovendien kan dat weer leiden tot de oplossing van knelpunten die op andere gebieden bestaan in de samenwerking tussen gemeenten en waterschappen. Overigens start in september op het projectbureau een stagiaire die verschillende voorbeelden van die samenwerking gaat analyseren.

